

عنوان مقاله:

نقدی بر گزراهه ساماندهی آموزش عالی ایران از منظر ماهیت و چیستی دانشگاه

محل انتشار:

همایش ساماندهی آموزش عالی: سناریوهای پیش رو (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 2

نویسنده:

یداله مهرعلیزاده - استاد دانشگاه شهید چمران اهواز

خلاصه مقاله:

هدف از مقاله حاضر بررسی اهداف مورد انتظار ذینفعان آموزش عالی کشور از ساماندهی دانشگاه هاست. با بهره گیری از روش تحلیلی - انتقادی موضوع ساماندهی در آموزش عالی ایران بررسی شده است. تعبیر ما از این گزراهه ناتوانی دانشگاه در معنا سازی و توازن و تعادل و اتصال نظام معرفت، نظام قدرت، نظام ثروت و نظام منزلت اجتماعی است. در این راستا تالش شده تا اصالحات و ساماندهی های آموزش عالی بویژه بعد از انقلاب اسلامی در پرتو ماهیت و چیستی دانشگاه بررسی شود. نتایج این تحلیل انتقادی بیانگر آنست که دانشگاه چه در قبل از انقلاب و چه بعد از آن از ماهیت و چیستی واقعی خود فاصله گرفته است. گرچه در زمان انقلاب اسلامی انتظار میرفت ماهیت و چیستی دانشگاه در سه مولفه استقلال آکادمیک، استقلال سازمانی، و وحدت پژوهش و آموزش بازخوانی شود. اما مجموعه سیاست گذاری ها و اقدامات و عملیات اجرایی شده در نظام آموزش عالی کشور (اعم از دانشگاه های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه های علوم پزشکی، پیام نور، علمی-کاربردی و فنی و حرفه‌ای، موسسات غیردولتی- غیرانتفاعی، دانشگاه آزاد) مرتبط با سه مولفه فوق نشان داده است که گزراهه-ای در آموزش عالی بوجود آمده است. چنین گزراهه ای ضرورتها و بایسته های لازم برای بستر سازی و یا حمایت از ظهور نظمی در جامعه ایرانی مبتنی بر تعامل و توازن نظام های معرفت، قدرت، ثروت و نظام منزلت اجتماعی ناتوان بوده است. بی توجهی به چیستی و ماهیت دانشگاه باعث شده که استقلال نظام آموزش عالی از سوی مسئولان مورد غفلت قرار گیرد. در واقع، حوزه تعامل و یا تقابل چهار حوزه علم ورزی (گسترش کمی و کیفی دانشگاه)، حوزه سیاست (قدرت)، حوزه اقتصاد (سود و زیان و ثروت اندوزی) و فرهنگ (منزلت اجتماعی و فرهنگی، اقناع، استدلال، قلب، هنر و ادبیات و ذوق...) از همدیگر، موجب نابسامانی در جایگاه و حوزه اختیارات بازیگران ارشد سیاست گذاری توسعه دانشگاه و آموزش عالی کشور شده است. چنین گزراهه های در هر دوره زمانی کشور و نهاد علم و دانشگاه را با چالش هایی متعددی مواجه ساخته است. لذا مساله ساماندهی در چنبره این گزراهه در حال گسترش بوده اما سیاستگذاران ارشد آموزش عالی ایران چنین اندیشه کرده اند که اولویت دادن به تجمیع موسسات آموزش عالی حلال بحران های آموزش عالی ایران است. چنین تحلیل و تبیینی و اختصاص بخش زیادی از جلسات مدیران ارشد شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مجلس شورای اسلامی و دیگر نهادهای ذینفع به ساماندهی فیزیکی موسسات به جای برگرداندن دانشگاه به مسیر اصیل خود عمق گزراهه کنونی را فروتنتر می سازد. بر این اساس میتوان بیان داشت رویکرد کنونی به ساماندهی یعنی تجمیع موسسات نگاهی تقلیل گرایانه و سطحی به مساله ای عمیق به نام بحران گزراهه در ماهیت و چیستی و مولفه های اصیل دانشگاه در برقراری تعامل و توازن نظام معرفت، نظام قدرت، نظام ثروت و نظام منزلت اجتماعی جامعه ایران است مساله ای که نیازمند توجه اساسی و بازسازی است.

کلمات کلیدی:

ساماندهی، گزراهه، استقلال آکادمیک، استقلال سازمانی، همسویی پژوهش و آموزش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/970439>

